

Addendum Inspiratienota: Update 2021

1. INHOUD

Inhoud	1
Inleiding	1
Impact coronacrisis op het lokaal bestuur Beveren	1
Evolutie armoede in Beveren	3
Financiën: cijfers 2018, 2019 en 2020	4
Zorgpunt Waasland	6
Onderzoek leefbaarheid Beveren	6
Gemeentemonitor Vlaanderen	7

2. INLEIDING

De inspiratienota of omgevingsanalyse werd opgemaakt in 2018. De administratie voorziet in een driejaarlijkse grondige herwerking van dit document. Een grondige actualisatie is bijgevolg voorzien in 2022. Sinds februari 2020 heeft Europa af te rekenen met het coronavirus COVID-19. De pandemie heeft een zware impact gehad op het maatschappelijk en economisch leven in Beveren en op de ganse werking van ons bestuur. Verder werd in 2019 Vlaamse en Federale regering gevormd, wiens beleid ook een effect heeft op lokale besturen. We achten het bijgevolg zinvol om alvast bij een aantal thema's extra duiding te geven.

3. IMPACT CORONACRISIS OP HET LOKAAL BESTUUR BEVEREN

A. Inleiding

Sinds 29 februari 2020 wordt België geconfronteerd met de verspreiding van het coronavirus COVID-19 op haar grondgebied. Deze wereldwijde pandemie heeft een grote impact op ieders dagelijks leven. De hogere overheden hebben sinds 6 maart 2020 een aantal maatregelen getroffen die vooral gericht waren op de indijking van de verdere verspreiding van het virus. Ook het lokaal bestuur Beveren heeft tot op heden tal van maatregelen genomen. Deze gezondheids crisis heeft een grote economische impact. Een zo snel mogelijke vaccinatie van de burgers is belangrijk in de strijd tegen het virus. Sinds eind 2020 zijn de eerste vaccins ter beschikking. De hogere overheden ontwikkelden een vaccinatiestrategie en faciliteren de opgerichte vaccinatiecentra. Ondanks de hoge Vlaamse vaccinatiegraad, blijft COVID-19 een grote impact op het 'normale' leven hebben.

De coronacrisis met de bijhorende lockdowns heeft ook een impact gehad op de werking van de diensten. De diensten van ons lokaal bestuur moeten voortdurend hun werking aanpassen, bijkomende taken opnemen en de nodige maatregelen nemen, soms op zeer korte termijn.

B. Vaccinatiecentrum oude sporthal

Een belangrijk wapen in de strijd tegen het coronavirus is de vaccinatie van zoveel mogelijk +12-jarigen. Onder impuls van de Vlaamse overheid zijn er 95 vaccinatiecentra verspreid over Vlaanderen ingericht om ervoor te zorgen dat iedereen veilig, snel en dichtbij het coronavaccin krijgt. Dat komt neer op 1 à 2 vaccinatiecentra per eerstelijnszone. Beveren behoort tot de eerstelijnszone Waasland Noordoost samen met de lokale besturen Kruibeke, Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas en Stekene. In deze eerstelijnszone werden twee vaccinatiecentra ingericht, één in Beveren en één in Sint-Gillis-Waas. Het vaccinatiecentrum voor de inwoners van Beveren, Kruibeke en Zwijndrecht werd ingericht in de oude sporthal in de sportzone van

Beveren. Het vaccinatiecentrum verwelkomde haar eerste patiënten op 22 februari 2021. Op 8 oktober 2021 verhuisde het vaccinatiecentrum naar een nieuwe locatie, het oud gemeentehuis van Beveren, zodat sportclubs en scholen opnieuw gebruik kunnen maken van de oude sporthal.

De uitbating van het vaccinatiecentrum gebeurt in samenwerking tussen de eerstelijnszones en de lokale besturen. In grote lijnen zorgen de eerstelijnszones voor het medisch personeel en de lokale besturen zorgen voor de praktische werking van het vaccinatiecentrum en de inzet van het niet-medisch personeel. Beide organisaties krijgen hiervoor afzonderlijke subsidies. In de aanpassing van het meerjarenplan 2020-2025 werden de kredieten hiervoor opgenomen.

C. Financiële impact op het lokaal bestuur Beveren

De coronacrisis heeft uiteraard ook een impact op de financiën van de lokale besturen, zowel aan de ontvangsten- als aan de uitgavenzijde. Sommige plannen werden verschoven in de tijd. Deze aanpassingen komen tot uiting in de voorliggende vierde aanpassing van het meerjarenplan 2020-2025.

Eenzijds resulteren heel wat maatregelen in bijkomende uitgaven (bv. mondkmaskers, handgel, spatschermen, handschoenen, km-vergoeding (in afwachting van schermen in de dienstwagens, maakten de medewerkers gebruik van hun eigen wagen om bijv. naar een werf te gaan), huur laptops ivf telewerk (in afwachting van de aankoop), versnelde aankoop laptops, aankoop headsets, extra uren schoonmaak in de scholen, verhoogde schoonmaak op alle locaties, ...) en anderzijds in terugvallende inkomsten (bv. terugvallende inkomsten uit belastingen en retributies, derving van inkomsten door schrapping van activiteiten).

Bovenstaande heeft een duidelijke impact gehad op de financiën van 2020, maar ook op deze van 2021. We zien dat in 2021 verschillende activiteiten opnieuw niet of in mindere mate konden georganiseerd worden.

Door de coronacrisis moesten vele bedrijven verschillende malen (tijdelijk) sluiten en leden andere bedrijven onder een verminderde vraag of onder logistieke en leveranciersproblemen. Het is voorlopig nog gissen naar de concrete weerslag op de economische activiteit. Vele ondernemingen zagen en zien hun omzet kelderen en mogelijks zetten ondernemingen die reeds voor de crisis kwetsbaar waren hun activiteit definitief stop. Gemeenten zien door de crisis bijgevolg de basis voor hun belastingontvangsten krimpen. Er zal mogelijks een effect zijn op volgende belastingen:

- **Opcentiemen op de onroerende voorheffing**
Voorlopig is de impact op de ontvangsten opcentiemen onroerende voorheffing voor de gemeente beperkt. Gemeenten kregen in 2020 ongewijzigde voorschotten uitbetaald. Voor de voorschotten 2021 en 2022 maakte de Vlaamse overheid voorzichtige raming op. Los van corona, hebben we de impact van de sluiting van kernreactor 3 in 2022 ingecalculleerd en de raming in die zin bijgesteld. Uit de rekeningcijfers 2021 zal blijken hoe groot de impact effectief geweest is dat jaar.
- **Aanvullende personenbelasting**
Het gebruik van tijdelijke werkloosheid en toekomstige naakte ontslagen zullen een neerwaarts effect hebben op de gemeente-inkomsten uit de aanvullende personenbelasting. Het is moeilijk te voorspellen hoe groot de impact werkelijk zal zijn. De FOD Financiën verwacht de grootste impact van de pandemie op de aanvullende personenbelasting in het begrotingsjaar 2022. De (aanvullende) personenbelasting op de inkomens van 2020 (aanslagjaar 2021) wordt immers in de loop van 2021 en 2022 definitief verrekend. Ongeveer een derde van de op die inkomens betaalde aanvullende personenbelasting komt in boekjaar 2021 in de boeken van de gemeente, de resterende twee derde pas in boekjaar 2022. Ook voor deze belastingontvangsten zal pas uit de rekeningcijfers 2021 en 2022 blijken welke mate ze door corona geïmpacteerd werden. Momenteel verwacht de FOD Financiën dat tegen 2023 naar een normale toestand kan worden teruggekeerd.
- **Belasting op drijfkracht (motoren)**
De inkomsten uit de belasting op de drijfkracht zijn voor Beveren zeer belangrijk (ca. 18 mio EUR/jaar). In 2020 kregen bedrijven een verlengde betalingstermijn toegekend. In 2021 werd opnieuw de wettelijke betaaltermijn van twee maanden gehanteerd. De belasting wordt geheven op de aanwezige motoren op 1 januari bij de bedrijven. De impact op de inkomsten 2020 bleef hierdoor

uit. En ook voor 2021 lijkt, op basis van wat op heden werd ingekohierd, deze belasting de coronacrisis goed door te komen.

– **Andere belastingen en inkomsten**

Het betreffen hier de minderontvangsten als gevolg van de corona-steunmaatregel om ook in 2021 enkele belastingen en retributies volledig te schrappen, geen huurgelden voor jaarhuurcontracten gemeentelijke infrastructuur noch concessievergoedingen te vragen. Naar analogie met 2020 besliste de gemeenteraad deze steunmaatregel in 2021 te hernemen.

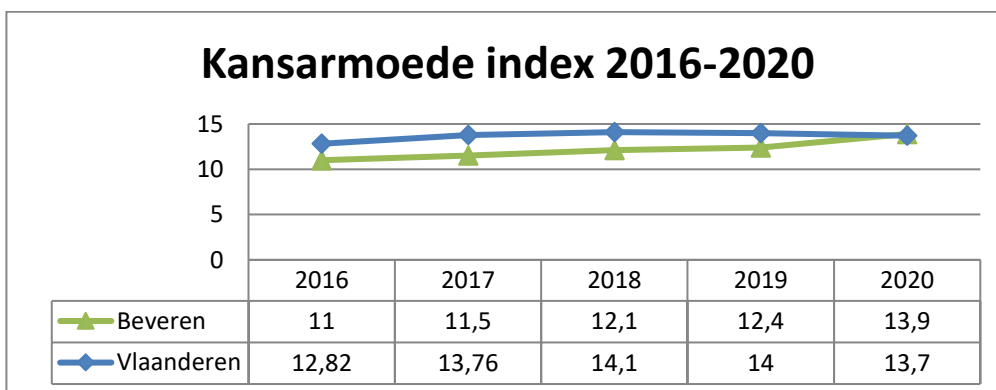
Gezien de coronacrisis langer duurt dan initieel verwacht, moeten de budgetten bijgesteld worden. Bij de opmaak van de vierde aanpassing van het meerjarenplan 2020-2025 werden opnieuw extra kredieten voorzien, o.a. voor de uitbating van het vaccinatiecentrum en het verderzetten van een aantal flankerende maatregelen. Tegenover deze uitgaven, staan aan de ontvangstenzijde de coronatoelagen die door de Vlaamse en Federale overheid werden toegekend aan het gemeentebestuur.

De coronacrisis heeft een stijging van het aantal hulpvragen bij het Sociaal Huis tot gevolg. Het effect op 2021 en op middellange termijn is momenteel moeilijk in te schatten.

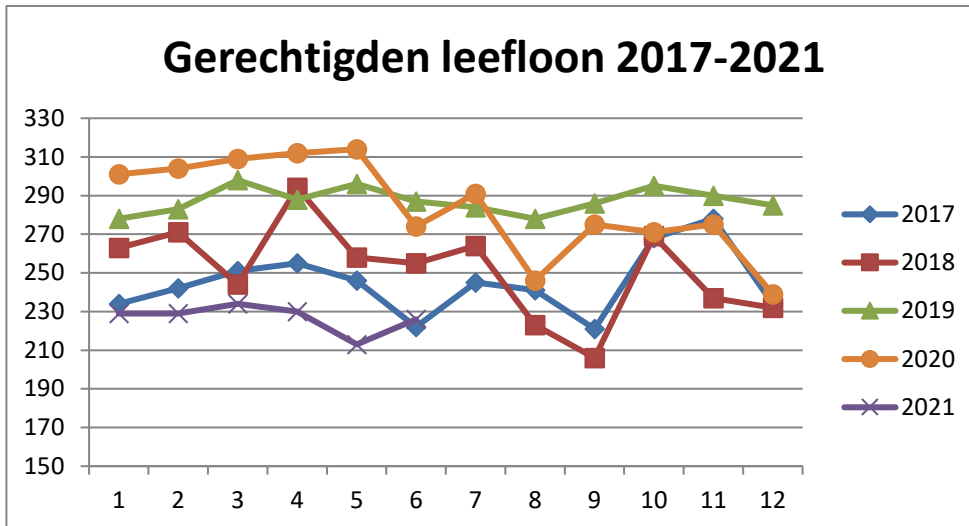
Het lokaal bestuur heeft voor 2020 en 2021 een aantal subsidies toegekend gekregen voor de bestrijding van het coronavirus COVID-19. Deze subsidies worden toegekend met een specifiek doel en deze komen in een aantal gevallen ten gunste van de scholen, de kwetsbare inwoners en de verenigingen.

4. EVOLUTIE ARMOEDE IN BEVEREN

Beveren is algemeen gekend als een ‘welvarende’ gemeente. Door de nabijheid van de haven hebben onze inwoners een hogere kans op het vinden van werk. De werkloosheidcijfers voor de Beverse inwoners liggen dan ook lager dan in de rest van Vlaanderen. Ook ligt het gemiddeld inkomen per inwoner hoger dan in de gemiddelde Vlaamse gemeente. Toch heeft het Sociaal Huis de laatste jaren te kampen met extra hulpvragen. Ook zien we de armoede toenemen in onze gemeente. In het tweede kwartaal 2021 werden de meest recente kansarmoedecijfers (2020) gepubliceerd. Het Vlaamse gemiddelde kende voor de tweede maal op rij een lichte daling. Het kansarmoedecijfer voor Beveren bleef echter stijgen. Hierdoor kwam een eerste maal de kansarmoede-index van Beveren licht boven deze van het Vlaamse gemiddelde. De medewerkers van het Sociaal Huis gaat dagelijks aan de slag met hun cliënteel om hen uit deze armoede te loodsen.

Het aantal gerechtigden leefloon lag reeds bij de start van de coronacrisis op het hoogste niveau van de voorbije jaren. Na mei 2021 zakte het aantal gerechtigden leefloon naar het laagste niveau in 5 jaar. We moeten hierbij wel vermelden dat de gemeente Beveren in 2020 een equivalent van 5,47 per 1000 inwoners telt en dus onder het Vlaamse (5,78) en provinciale (6,97) gemiddelde blijft. Wat het effect van de corona-crisis zal zijn op deze cijfers, valt verder af te wachten.

We merken ook dat meer en meer inwoners beroep doen op budgetbegeleiding en schuldhulp. In het tweede kwartaal 2021 stonden op de wachtlijst naar schuldhulp 26 personen. We merken dat door de coronacrisis sommige inwoners het financieel moeilijker krijgen.

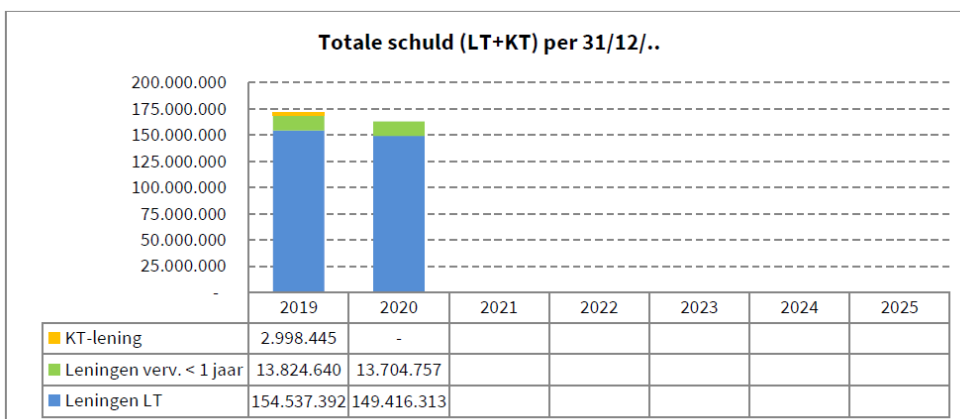
Huisvesting is een mensenrecht. Een groot deel van het beschikbaar inkomen wordt aan huisvesting besteed waardoor bij kwetsbare gezinnen vaak geen ruimte meer is voor andere noodzakelijke dingen. De huurprijzen in Beveren liggen hoog. Heel wat gezinnen staan op de wachtlijst voor een sociale huurwoning. In Beveren stonden in 2020 1 357 unieke gezinnen op de wachtlijst voor een sociale huurwoning wat 6,5 % van het totaal aantal gezinnen bedraagt. Het Vlaamse gemiddelde bedroeg op dit vlak 5,7 %.

Als lokaal bestuur hebben we weinig mogelijkheden om te wegen op armoede, vele zaken zijn immers Federaal of op Vlaams niveau bepaald. Eind 2019 werd het lokaal armoedeplan opgemaakt en dit is momenteel in uitvoering. In dit armoedeplan wordt gefocust op het terugbrengen van de kinderarmoede en op het uitputten van iedere inwoner zijn sociale grondrechten. Een armoede- en seniorencoördinator bewaakt de uitvoering van het armoedeplan. Op deze manier wenst het bestuur bij te dragen en prioriteit te geven aan de strijd tegen armoede.

5. FINANCIËN: CIJFERS 2018, 2019 EN 2020

In de Inspiratienota werden enkel financiële cijfers vermeld tot en met het boekjaar 2017. In dit deel wensen we een aantal belangrijke cijfers te actualiseren .

A. Schuldgraad

De gemeente Beveren heeft een hoge schuldgraad. De laatste jaren werd er actief ingezet om deze te laten dalen. Sinds het boekjaar 2020 wordt de schuld van het OCMW en de gemeente samen gerapporteerd.

De schuldgraad in 2020 is stevig gedaald. Het systeem van de thesauriecertificaten werden niet meer verdergezet, waardoor de korte termijn leningen volledige werden afgelost. Op lange termijn werden meer leningen afgelost dan opnieuw opgenomen.

B. Resultaat van het dienstjaar

Het resultaat van het boekjaar is de laatste jaren voor de gemeente Beveren telkens positiever dan werd gebudgetteerd. Zowel in 2018 als 2019 was dit resultaat negatief omwille van de vele investeringen die Beveren doet. De jaren ervoor was er een ruim overschot waardoor een grote buffer (GBR) was ontstaan. In 2018 en 2019 werd gekozen om niet voor het volledige bedrag van het tekort op het dienstjaar leningen aan te gaan en de opgebouwde buffer hiervoor te gebruiken. Vanaf het boekjaar 2020 wordt het resultaat van het dienstjaar geconsolideerd (OCMW + gemeente) berekend en is een vergelijking met voorafgaande jaren moeilijk. Het resultaat van het dienstjaar 2020 bedroeg voor het lokaal bestuur Beveren: - 3 722 100 euro.

Het gecumuleerd budgettaire resultaat (GBR) is een belangrijke indicator voor de liquiditeiten van de gemeente. Het GBR geeft weer hoeveel het lokaal bestuur op korte termijn aan middelen heeft of wat de portefeuille is van de gemeente. Onderstaand ziet u de evolutie van het GBR de voorbije jaren.

	2016	2017	2018	2019	2020*
GBR (in EUR)	54 322 418	52 522 126	49 048 854	45 992 414	52 054 494

“**” 2020: OCMW + gemeente

C. Autofinancieringsmarge

De autofinancieringsmarge (AFM) laat zien dat de gemeente voldoende structureel overschot heeft om haar leningen af te betalen. De autofinancieringsmarge moet positief zijn in het laatste jaar van de meerjarenplanning. Daarbij wordt altijd gekeken naar het laatste jaar van het oorspronkelijke meerjarenplan. Een positieve autofinancieringsmarge aan het eind van het meerjarenplan geeft financiële ademruimte voor de volgende bestuursploeg. De voorbije jaren was de AFM steeds ruim positief.

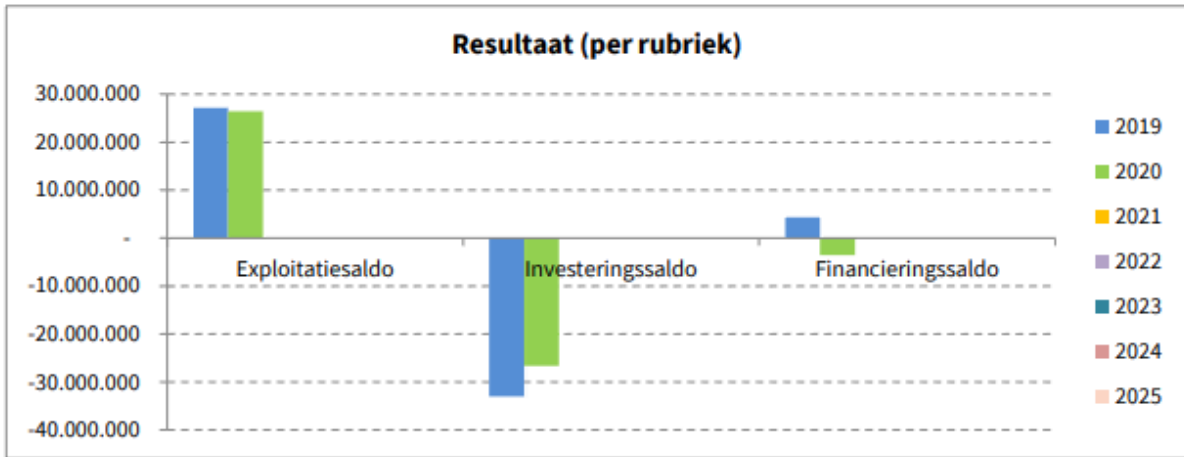
	2016	2017	2018	2019	2020*
AFM (in EUR)	6 236 294	15 694 125	12 922 902	14 124 971	14 538 901

“**” 2020: OCMW + gemeente

D. Resultaten exploitatie, investeringen en liquiditeiten

Onderstaande cijfers geven een idee van het exploitatie- en investeringsvolume van de gemeente Beveren. Vanaf 2020 worden de cijfers van OCMW en gemeente samen gerapporteerd. Een vergelijking maken met de voorgaande jaren is moeilijk.

	Exploitatiesaldo	Investeringsaldo	Financiering
2019	+27.124.445	-33.063.333	+4.239.534
2020	+26.443.942	-26.617.000	-3.549.042

Wanneer u meer over de gemeentelijke en OCMW financiën wenst te weten, vindt u op de website <https://www.beveren.be/bestuur-en-beleid> de jaarrekeningen 2020 van beide organisaties terug.

6. ZORGPUNT WAASLAND

In het Waasland bundelen de OCMW 's van Beveren, Kruibeke, Sint-Niklaas en Zwijndrecht hun krachten in de woonzorg. Ze hebben samen de openbare zorgvereniging Zorgpunt Waasland (ZPW) opgericht waarin ze hun woonzorg en diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg onderbrengen. Bij de opmaak van de inspiratienota zat Zorgpunt Waasland nog in de opstartfase. Ondertussen heeft ZPW de eerste 2 werkjaren achter de rug. Bij de opstart van ZPW had de nieuwe organisatie het op gebied van liquide middelen moeilijk. De moederbesturen namen maatregelen om de liquiditeitspositie te verbeteren door de toelagen vervoegd te storten en overschotten niet terug te vragen. Boekhoudkundig sloot ZPW 2019 en 2020 af met een overschot.

De bij de oprichting berekende toelagen bleken voor alle besturen voldoende. Vanaf 2022 blijft de toelage aan ZPW ongewijzigd aan de toelage die werd uitbetaald in 2021 en is een indexering van deze toelage niet langer aan de orde.

7. ONDERZOEK LEEFBAARHEID BEVEREN

Het college van burgemeester en schepenen keurde in de zitting van 27 juli 2020 de deelname aan het onderzoek 'leefkwaliteit' vanuit de provincie Oost-Vlaanderen goed.

Onderstaande zaken werden binnen het onderzoek geformuleerd als belangrijkste conclusies voor de gemeente Beveren. Belangrijke nuance is dat er wordt vergeleken met cijfergegevens uit Oost-Vlaamse plattelandsgemeenten, wat niet volledig gelijk te stellen valt met de situatie in Beveren.

- **Globale tevredenheid:**

Over het algemeen is men tevreden over de buurt en over de gemeente waarin men woont. 3 op 4 respondenten was eerder tot zeer tevreden over de globale leefbaarheid van de buurt. 77% van de respondenten in Beveren voelt zich sterk verbonden met de buurt waar men woont.

Echter scoort Beveren op vlak van tevredenheid over de globale leefbaarheid minder goed dan het Oost-Vlaamse platteland.

- **Per thema:**

De inwoners zijn het meest tevreden over de woning waarin ze momenteel wonen.

De inwoners zijn het minst tevreden over de mobiliteit en het verkeer in de buurt en over de betrokkenheid van het gemeentebestuur in de buurt.

Het zicht op groen vanuit de woning krijgt een gemiddelde tevredenheidsscore.

Er is een grote tevredenheid over de aanwezigheid van het kleuter- en lager onderwijs in de buurt.

Respondenten in de gemeente Beveren ervaren het meest frequent hinder van te snel rijden, sluisverkeer, lawaai door verkeer en zwerfvuil. De impact van de haven heeft een sterke invloed op deze cijfers.

Beveren doet het beduidend beter dan het Oost-Vlaamse platteland op vlak van informatieverstrekking over activiteiten in de buurt, over ingrepen en plannen in de buurt en over beslissingen van het gemeentebestuur met betrekking tot de buurt.

- **Per deelgemeente:**

In Beveren-Centrum is men globaal gezien het meest tevreden over alle thema's heen.

Kallo, Kieldrecht en Vrasene scoren in het algemeen minder goed. Vooral het wegtrekken van de voorzieningen in de dorpskernen, de mobiliteit en verkeer en de betrokkenheid van het bestuur scoren minder goed.

In Vrasene is men het minst tevreden met de stelling 'er is voldoende open ruimte aanwezig in mijn buurt'.

Binnen de meerjarenplanning 2020-2025 zijn er diverse doelstellingen en actiepunten geformuleerd waarmee het bestuur, binnen de lokale bevoegdheden, tegemoet komt aan de bezorgdheden omtrent leefkwaliteit.

Beveren is historisch een plattelandsgemeente met een heel actief verenigingsleven. De laatste jaren zijn er heel wat nieuwe inwoners bijgekomen omwille van de werkgelegenheid in onze regio. Uit het onderzoek blijkt dat deze veranderende populatie andere noden hebben op vlak van verenigingsleven, uitgaan en andere activiteiten.

8. GEMEENTEMONITOR VLAANDEREN

In 2020 organiseerde het Agentschap Binnenlands Bestuur in samenwerking met Statistiek Vlaanderen de bevraging Gemeente-Stadsmonitor. De Stadsmonitor richt zich op de dertien centrumsteden en werd in 2020 voor de zevende keer uitgevoerd. De Gemeentemonitor richt zich op de 287 andere Vlaamse gemeenten en steden (vóór de fusies van 1 januari 2019 nog 295 gemeenten) en werd in 2020 voor de tweede keer georganiseerd. Beide bevragingen werden voor deze editie van de GemeenteStadsmonitor maximaal op elkaar afgestemd. Bijgevolg is er een groot aantal survey-indicatoren om de vergelijking te kunnen maken met de andere Vlaamse gemeenten.

Per thema zijn in deze monitor cijfers ter beschikking. Onderstaande vindt u van een aantal thema's een aantal opmerkelijke evoluties:

- **Zorg en gezondheid:**

Beveren kent relatief gelukkige en gezonde inwoners. Men is zeer tevreden over de kinderopvang en de ouderenvoorzieningen.

- **Samenleven:**

Beveren kent een hoog sociaal weefsel. Het algemeen veiligheidsgevoel is goed, maar afnemende. Buurthinder, de misdrijven naar drugs en misdrijven tegen lichamelijke integriteit is hoog.

- **Armoede:**

Er is een stijgende armoede in Beveren. Er is een stijgende aantal personen die betalingsmoeilijkheden ervaren. De kloof tussen arm en rijk wordt groter.

- **Demografie:**
Beveren is een grote gemeente met een relatief ‘oude’ bevolking. Beveren kent een laag geboorteaantal. Er is een stijgend aantal éénpersoonshuishoudens.
- **Economie:**
Beveren kent een stabiele economie met nog veel groeimarge. Beveren blijft aantrekkelijk voor tewerkstelling. Beveren kent een hoge activiteitsgraad en werkzaamheidsgraad.
- **Lokaal bestuur:**
Beveren heeft een laag belastingtarief voor de personenbelasting, maar is wel een van Vlaamse gemeenten die sterk investeert in wegen en infrastructuur.
- **Mobiliteit:**
Beveren kent een hoog gebruik van personenwagens en dieselauto’s. Beveren kent een hoog aantal verkeersongevallen. De fietsinfrastructuur en het openbaar vervoer kan beter, maar de tevredenheid over het bestaande aanbod is wel stijgende.

Het volledige rapport kan u nalezen via: https://gsminfo.gemeentestadsmonitor.be/%24web/Rapporten_outputs/JouwGemeentescan/GSM_JouwGemeentescan_Beveren.pdf